

ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, J.Tumo-Vaižganto g.4-1, LT-01108 Vilnius. Tel. (8 5) 210 7161, faks. (8 5) 210 7160, el. p. info@ekgt.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188756614.

Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetui

2019-09-11 Nr. S- 187

DĖL SIŪLYMO TOBULINTI ETNINĖS KULTŪROS VALSTYBINĖS GLOBOS SAVIVALDYBĖSE REGLAMENTAVIMĄ

Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo 5 straipsnio 4 dalis valstybiniu lygmeniu įpareigoja savivaldybes užtikrinti etninės kultūros globą. Tačiau Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, apibrėžiant savivaldybių funkcijas, etnokultūros puoselėjimas kartu su bendrosios kultūros ugdymu yra nustatytas kaip savarankiška savivaldybių funkcija. Etninės kultūros globos taryba (toliau – Taryba), atsižvelgdama į valstybiniu lygiu reikšmingus savivaldybių institucijoms priskirtus uždavinius, nutarė inicijuoti Vietos savivaldos įstatymo pataisas. Tuo tikslu Taryba kreipėsi į Seimo Kultūros komitetą bei Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą 2018-12-03 raštu Nr. S-299 „Dėl savivaldybių funkcijos užtikrinti etninės kultūros valstybinę globą reglamentavimo“, siūlydama savarankišką savivaldybių funkciją dėl etninės kultūros puoselėjimo pakeisti į valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją, t. y. Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 13 punkte nustatytą savivaldybių funkciją perkelti į šio įstatymo 7 straipsnį „Valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos“.

Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, atlikęs apklausą, 2019 m. kovo 20 d. posėdyje nutarė, kad „yra tikslinga keisti galiojantį reglamentavimą ir Vietos savivaldos įstatyme etninės kultūros išsaugojimą ir puoselėjimą nustatyti kaip valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją“. Todėl Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas 2019 m. kovo 25 d. raštu Nr. V-2019-1403 kreipėsi į Kultūros komitetą, prašydamas pateikti nuomonę šiuo klausimu. Apie tai Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas informavo Tarybą raštu 2019-06-14 Nr. S-2019-3743 „Dėl pasiūlymų tobulinti etninės kultūros globos reglamentavimą“.

Prašome Kultūros komitetą apsvarstyti Tarybos siūlymą ir dėl jo pareikštą Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto nuomonę.

PRIDEDAMA:

1. Etninės kultūros globos tarybos raštas 2018-12-03 Nr. S-299 „Dėl savivaldybių funkcijos užtikrinti etninės kultūros valstybinę globą reglamentavimo“, 2 lapai;
2. Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto raštas 2019-06-14 Nr. S-2019-3743 „Dėl pasiūlymų tobulinti etninės kultūros globos reglamentavimą“, 5 lapai.

Tarybos pirmininkė

Dalia Urbanavičienė

Originalas nebus
slunčiamas

ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, J.Tumo-Vaižganto g.4-1, LT-01108 Vilnius. Tel. (8 5) 210 7161, faks. (8 5) 210 7160, el. p. info@ekgt.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188756614.

Lietuvos Respublikos Seimo

2018-12-03 Nr. S-299

Kultūros komitetui

Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui

DĖL SAVIVALDYBIŲ FUNKCIJOS UŽTIKRINTI ETNINĖS KULTŪROS VALSTYBINĘ GLOBĄ REGLAMENTAVIMO

Pagal Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo II skyriaus 5 straipsnį savivaldybės yra įtrauktos į etninės kultūros valstybinę globą užtikrinančių institucijų sąrašą. Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo 5 straipsnio 4 dalis įtvirtina: „savivaldybių institucijos rūpinasi vietos etninės kultūros išsaugojimu ir stiprinimu, išlaiko esamas ir (ar) steigia naujas etninės kultūros gyvosios tradicijos globai bei nematerialaus kultūros paveldo apsaugai reikalingas institucijas ar padalinius, darbuotojų etatus, bendradarbiaudamos su šalies mokslinių tyrimų institutais ir etninės kultūros srities asociacijomis organizuoja etninės kultūros vertybių nustatymą, rinkimą, fiksavimą ir tyrinėjimą“. Šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalis įpareigoja savivaldybes sudaryti sąlygas pasitelkti etninės kultūros subjektus (liaudies meistrus, muzikantus, dainininkus ir kt.) etninės kultūros ugdymo ir studijų tikslams, 10 straipsnio 3 dalis – išlaikyti savivaldybių globai priskirtas etninės kultūros institucijas, finansuoti savivaldybių etninės kultūros vertybių kaupimo, konservavimo, restauravimo, tyrimo bei populiarinimo programas, o to paties straipsnio 7 dalis nurodo savivaldybėms finansuoti arba remti etnine kultūra pagrįstas miestų ir miestelių šventes, vietinius ir tarptautinius folkloro festivalius ir kitus etninės kultūros populiarinimui skirtus renginius. Taigi Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymas valstybiniu lygmeniu įpareigoja savivaldybes užtikrinti etninės kultūros globą.

Valstybės įsipareigojimas užtikrinti etninės kultūros valstybinę globą įtvirtintas ir Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlio „Lietuvos nacionalinio saugumo pagrindai“ IV skyriuje „Svarbiausios nacionalinį saugumą užtikrinančios Lietuvos vidaus politikos nuostatos“, kuriame nurodoma, jog valstybė privalo užtikrinti lietuvių tautos ilgalaikių gyvybinių interesų apsaugą saugodama ne tik Lietuvos teritorijos vientisumą, bet ir etninę kultūrą, kultūros savitumą ir papročius, kultūros paveldą.

Tačiau pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Antro skirsnio „Savivaldybių funkcijos“ 6 straipsnio 13 punktą etninės kultūros globa priskirta ne valstybinei

(valstybės perduotai savivaldybėms) funkcijai, o savarankiškai savivaldybių funkcijai, susiaurinant etninę kultūros puoselėjimą (kartu su gyventojų bendrosios kultūros ugdymu) iki veiklų, kuriose etninės kultūra nebeminima, baigtinio sąrašo: „dalyvavimas kultūros plėtros projektuose, muziejų, teatrų, kultūros centrų ir kitų kultūros įstaigų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas, likvidavimas ir jų veiklos priežiūra, savivaldybių viešųjų bibliotekų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas ir jų veiklos priežiūra“. Tai sumenkina savivaldybių įsipareigojimus etninės kultūros valstybinės globos srityje ir nedera su minėtomis Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo bei Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo nuostatomis, o kartu yra viena iš priežasčių, kodėl savivaldos institucijos etninei kultūrai skiria per mažai dėmesio, retoje savivaldybėje ji suvokiama kaip prioritetinis dalykas. Tai kelia realią grėsmę etninės kultūros išsaugojimui.

Etninės kultūros globos taryba (toliau – Taryba) siūlo suderinti Vietos savivaldos įstatymą su Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų ir Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymais: priskirti etninės kultūros valstybinę globą valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) savivaldybių funkcijoms, papildant Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnį nauju punktu „etninės kultūros valstybinės globos įgyvendinimas“, kartu išbraukiant etninės kultūros puoselėjimą iš šio įstatymo 6 straipsnio 13 punkto.

Prašome Seimo Kultūros komitetą bei Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetus apsvarstyti šį Tarybos siūlymą.

Tarybos pirmininkė

Dalia Urbanavičienė

Dalia Urbanavičienė

2019 m. birželio 14 d. Nr. 8284

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
VALSTYBĖS VALDYMO IR SAVIVALDYBIŲ KOMITETAS**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6806 El. p. vvsk@lrs.lt

Etninės kultūros globos tarybai

Nr. _____

Į 2019-06-13 Nr. S-130

DĖL PASIŪLYMŲ TOBULINTI ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS REGLAMENTAVIMĄ

Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete (toliau – Komitetas) išnagrinėtas Etninės kultūros globos tarybos raštu pateiktas pasiūlymas etninės kultūros valstybinės globos įgyvendinimą Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatyti kaip valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją.

Komitetas dėl šio pasiūlymo paprašė Vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos savivaldybių asociacijos pateikti nuomones (gautų raštų kopijos pridedamos). Komitetas, susipažinęs su gautomis argumentuotomis nuomonėmis, 2019 m. kovo 20 d. posėdyje konstatavo, kad:

1. etninės kultūros išsaugojimas ir puoselėjimas – labai svarbi visuomeninių santykių sritis, galinti turėti didelės įtakos formuojant šių santykių pobūdį ateityje;

2. dabartinis reguliavimas leidžia savivaldybėms savarankiškai, atsižvelgiant į vietos sąlygas, specifiką, tradicijas, gyventojų poreikius ir kitus aspektus, pasirinkti etninės kultūros valstybinės globos įgyvendinimo būdus ir priemones, tačiau ne visos savivaldybės šiai funkcijai vykdyti skiria pakankamus administracinius ir finansinius resursus;

3. diskutuotina dėl tikslingumo etninę kultūrą išskirti iš daugelio kitų kultūros sričių tuo pat metu užtikrinant Vyriausybės programoje įtvirtinto darnios kultūros siekio įgyvendinimą;

4. esama akivaizdžių signalų, kad etninės kultūros išsaugojimas ir puoselėjimas šiuo metu stokoja pakankamo dėmesio ir finansavimo valstybės lygiu;

5. galiojantį reglamentavimą tikslinga keisti, siekiant naujai, numatant kitus tikslus ir uždavinius, sureguliuoti visuomeninius santykius.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Komitetas nutarė, kad yra tikslinga keisti galiojantį reglamentavimą ir Vietos savivaldos įstatyme etninės kultūros išsaugojimą ir puoselėjimą nustatyti kaip valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją. Todėl 2019 m. kovo 25 d. raštu Nr. V-2019-1403 pasiūlėme Kultūros komitetui įvertinti šiuo metu valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įgyvendinamas funkcijas, susijusias su etninės kultūros išsaugojimu ir puoselėjimu, tam, kad būtų atlikti sisteminiai teisės aktų pakeitimai, nustatant šioje srityje aiškia savivaldybių atsakomybę, išvengiant funkcijų dubliavimo valstybės ir savivaldybių lygiu ir užtikrinant šioms funkcijoms įgyvendinti reikalingą papildomą finansavimą.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos savivaldybių asociacijos rašto kopija, 1 lapas;
2. Vidaus reikalų ministerijos rašto kopija, 2 lapai.

Komiteto pirmininkė

Guoda Burokienė

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01143 Vilnius, tel. (8 5) 261 6063, faksas (8 5) 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Lietuvos Respublikos Seimo
Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui

2019-01-24 Nr. (13)-SD-40
2018-12-19 Nr.S-2018-9757

DĖL SIŪLYMŲ TOBULINTI ETNINĖS KULTŪROS VALSTYBINĖS GLOBOS REGLAMENTAVIMĄ

Lietuvos savivaldybių asociacija (toliau - LSA) atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto prašymą, pateikti nuomonę dėl tikslingumo tobulinti Vietos savivaldos įstatymo nuostatas ir etninės kultūros valstybinės globos įgyvendinimą nustatyti kaip valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją, apklausė savivaldybes.

Savivaldybių apklausa parodė, jog dalis savivaldybių pritarė Etninės globos tarybos pateiktam siūlymui, t. y. etnokultūros puoselėjimą iš savarankiškos savivaldybių funkcijos perkelti į valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms). Jos tikisi, kad etnokultūrai iš valstybės būtų skirtas didesnis dėmesys bei papildomas finansavimas.

Kitos savivaldybės mano, jog netikslinga etninę kultūrą išskirti iš daugelio kitų kultūros sričių, pvz.: savivaldybių muziejų fondai, kuriuose saugomi tiek etninės kultūros vertybės, tiek ir joms nepriskirtini eksponatai), kultūros paveldas ir pan. Todėl manytina, kad etninės kultūros išskyrimas iš visos kultūros srities Tarybos rašte siūlomu būdu nesąlygotų Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje įtvirtinto darnios kultūros siekio įgyvendinimo.

Savivaldybės pasisakiusios už tai, kad nekeisti Vietos savivaldos įstatymo, mano, kad valstybė turi labiau prisidėti puoselėjant etnokultūrą regionuose. Savivaldybės, įgyvendindamos etninės kultūros valstybinės globos uždavinius, savarankiškai, įvertinusios savo etnografinio regiono bei savivaldybės specifiką, vietos tradicijas, gyventojų poreikius ir kitus aspektus, pačios pasirenka tinkamiausius šios srities valstybės politikos įgyvendinimo būdus ir priemones.

Savivaldybės tikisi, kad atsiras finansiniais ištekliais paremta Etninės kultūros plėtros programa skirta etninės kultūros išsaugojimui, gyvosios etninės tradicijos tęstinumui ir jos populiarinimui visuomenėje.

Direktorė

Roma Žakaitienė

Jonas Mickus, 215 7111, jonas.mickus@lsa.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Seimo
Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui

2019-01-
I 2018-12-19 Nr.
Nr. S-2018-9757

DĖL PASIŪLYMŲ TOBULINTI ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS TEISINĮ REGLAMENTAVIMĄ

Vidaus reikalų ministerija išnagrinėjo Etninės kultūros globos tarybos 2018 m. gruodžio 3 d. raštu Nr. S-299 pateiktus pasiūlymus dėl etninės kultūros globos teisinio reglamentavimo keitimo, nustatant etninės kultūros globą valstybine (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija ir pagal kompetenciją teikia nuomonę.

Pripažindami, kad etninės kultūros globa yra labai svarbi sritis, prisidedanti prie tautinės tapatybės ir pilietiškumo, tuo pačiu – ir valstybingumo stiprinimo, manome, kad Etninės globos tarybos pasiūlymas etninės kultūros valstybinės globos įgyvendinimą nustatyti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme valstybine (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija nėra tinkamiausias būdas spręsti šios srities valstybės politikos įgyvendinimo klausimus dėl šių priežasčių:

1. Vertinat šią visuomeninių santykių sritį, sprendžiant, kad etninės kultūros globa yra įvairialypė veikla, atskleidžianti visų Lietuvos etnografinių regionų įvairovę ir skatinanti etninio materialaus ir nematerialaus paveldo išsaugojimą, puoselėjimą, gyvosios tradicijos tęstinumą ir sklaidą.

Akivaizdu, kad valstybės politikos šioje srityje įgyvendinimo negalima vertinti kaip konkrečios, įstatymu ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais detaliai reglamentuotos savivaldybių funkcijos, vienodai vykdomos visose Lietuvos savivaldybėse, kaip kad kitų valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų, pvz., kaip civilinės būklės aktų registravimo, savivaldybei priskirtos valstybinės žemės ar kito valstybinio turto valdymo ar dalyvavimo organizuojant rinkimus ir referendumus ir kt.

Skirtingos savivaldybės, įgyvendindamos Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatyme nustatytus etninės kultūros valstybinės globos uždavinius, savarankiškai, įvertinusios savo etnografinio regiono bei savivaldybės specifiką, vietos tradicijas, gyventojų poreikius ir kitus aspektus, pačios pasirenka tinkamiausius šios srities valstybės politikos įgyvendinimo būdus ir priemones. Mūsų nuomone, tai ir yra viena iš prielaidų, kad etninė kultūra organiškai taptų šiuolaikinę visuomenę formuojančia priemone.

2. Abejotina, ar yra tikslinga ir, antra vertus, ar įmanoma etninę kultūrą išskirti iš daugelio kitų kultūros sričių. Atsižvelgiant į Etninės kultūros valstybinės globos įstatymo 5 straipsnio 4 punkte ir 10 straipsnio 7 dalyje nustatytą savivaldybių kompetenciją šioje srityje ir esamą situaciją (pvz., savivaldybių muziejų fondai, kuriuose saugomi tiek etninės kultūros vertybės, tiek ir joms nepriskirtini eksponatai), į įvairių kultūros sričių sąveiką bei dinamiškus pokyčius visuomenėje (pvz., populiarėjantys muzikos stiliai, kuriuose etninės kultūros paveldas pateikiamas naujomis formomis ir kt.) manytina, kad etninės kultūros išskyrimas iš visos kultūros srities Etninės kultūros globos tarybos rašte siūlomą būdą nesąlygotą Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje įtvirtinto darnios kultūros siekio įgyvendinimo.

3. Vadovaujantis savivaldybių biudžetų pajamų metodikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punktu, valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis ir skiriamos savivaldybėms kaip specialioji tikslinė dotacija. Atsižvelgiant į tai, būtina įvertinti ir finansinį šio pasiūlymo aspektą, nes įstatymu priskyrus etninės kultūros globą valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms, Etninės kultūros globos pagrindų įstatymo 5 straipsnio 4 punkte nustatyta savivaldybių kompetencija (funkcijos) ir šiuo metu savivaldybių biudžeto lėšomis finansuojamos priemonės (pvz., nurodytosios šio įstatymo 10 straipsnio 7 dalyje) turėtų būti finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis.

Pritariame Etninės kultūros globos tarybos rašte išsakytai nuomonei, kad būtina skatinti savivaldybes daugiau dėmesio skirti etninės kultūros puoselėjimui. Manytume, kad etninės kultūros išsaugojimui, gyvosios etninės tradicijos tęstinumui ir jos populiarinimui visuomenėje būtina sisteminga, tęstinė ir koordinuota valstybės ir savivaldybių institucijų veikla, įgyvendinant ilgalaikes, finansiniais ištekliais paremtas šios srities programas (pvz. Etninės kultūros plėtros programą, Lietuvos etnografinių kaimų išsaugojimo programą ir kt.), o taip pat ir aktyvesnę Etninės kultūros valstybinės globos įstatymo 6¹ straipsnio 10 dalyje nustatytą Etninės kultūros globos tarybos regioninių padalinių Lietuvos etnografiniuose regionuose veikla. Taip pat siūlytina svarstyti galimybę tikslinti Etninės kultūros valstybinės globos įstatymą, į Etninės kultūros globos tarybos sudėtį įtraukiant Lietuvos savivaldybių asociacijos deleguotą atstovą.

Atsižvelgdami į tai, kad etninė kultūra yra viena iš kultūros sričių, kurios finansavimui turėtų būti skiriamos papildomas valstybės biudžeto lėšos, siūlytume šią Etninės globos tarybos iniciatyvą pateikti vertinti Kultūros ir Finansų ministerijoms.

Vidaus reikalų viceministras

Darius Urbonas

Etninės kultūros
globos tarybos pirmininkė
dr. Dalia Urbanavičienė

Originalas nebus
siunčiamas
Etninės kultūros globos taryba
GAUTA

2019 m. rugsėjo 26 d. Nr. 9-350

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
KULTŪROS KOMITETAS**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6102 El. p. kultkt@lrs.lt

Etninės kultūros
globos tarybai

2019-09-26 Nr. S-2019- 5592

DĖL KOMITETO SPRENDIMO

Siunčiame Jums Seimo Kultūros komiteto 2019 m. rugsėjo 25 d. posėdžio protokolo
Nr. 121-P-19 išrašą.

PRIDEDAMA. 1 lapas.

Komiteto pirmininkas

Ramūnas Karbauskis

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
KULTŪROS KOMITETAS**

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2019-09-25 Nr. 121-P-19

Vilnius

SVARSTYTA. Dėl Etninės kultūros globos tarybos siūlymo tobulinti etninės kultūros valstybinės globos reglamentavimą.

NUTARTA. Kreiptis į Lietuvos savivaldybių asociaciją prašant pakartotinai apklausti visas savivaldybes dėl motyvuotos nuomonės apie tikslingumą tobulinti Vietos savivaldos įstatymo nuostatas, nustatant etninės kultūros valstybinės globos įgyvendinimą kaip valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją, pateikimo Kultūros komitetui iki š. m. lapkričio 1 d.

Pritarta bendru sutarimu.

Posėdžio pirmininkas

Ramūnas Karbauskis

Posėdžio sekretorė

Deimantė Pukytė

Išrašas tikras
Kultūros komiteto biuro padėjėja

Deimantė Pukytė
2019-09-26

